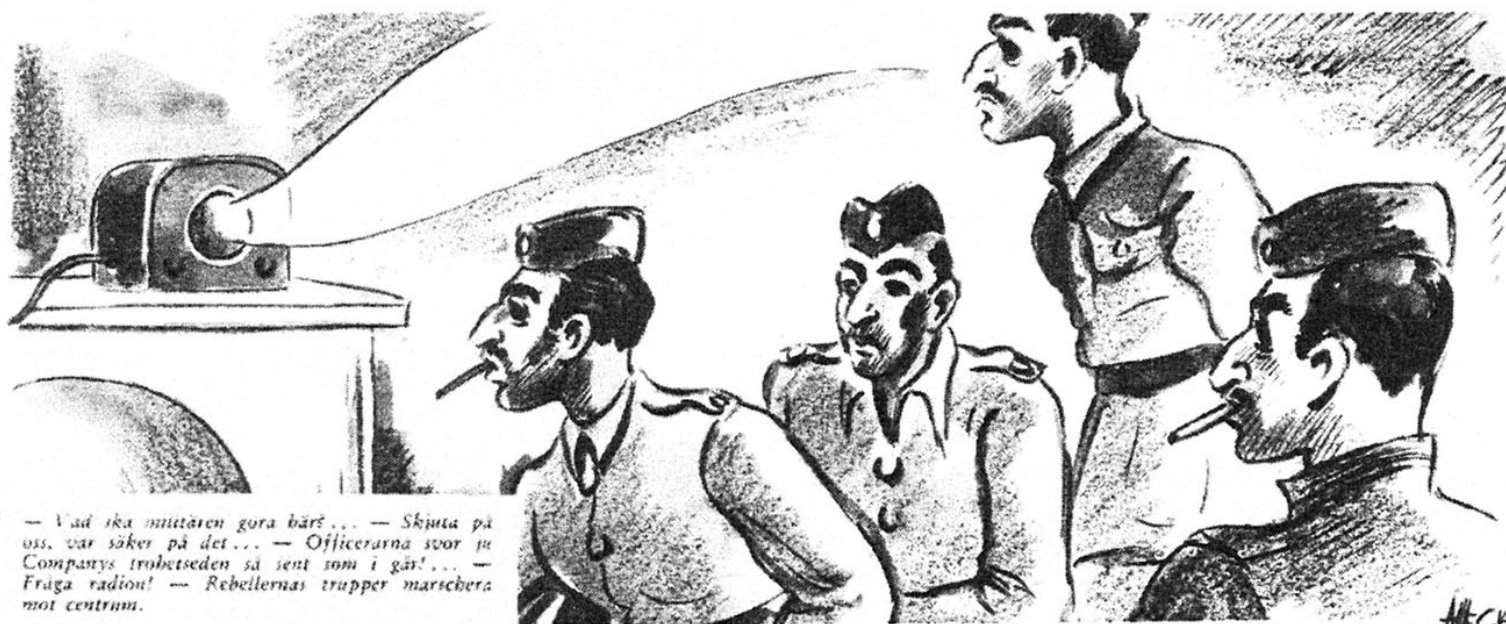

DET DELAS UT VAPEN TILL FOLKET

André Malraux är bland yngre franska författare den som aktivt sysselsatt sig med de sociala problemen. Det har för hans vidkommande inte stannat vid teorier och sympatier, utan han har, ofta med livet som insats, slagits för sin övertygelse. I spanska inbördeskriget var han såhunda flygare på republikanska sidan.

På många sätt är Malraux en representant för en ny mänsklighet. Han är konsthistoriker och stridflygare. Och han är en genomskådare. Han har, långt innan Hitlers kliché om det »nya Europa», tagit sitt parti. Han kämmer och misstror i grunden den brittiska konservatismen. I föreliggande skildring från en av pronunciamientens första dagar i Barcelona ger han ett vittnesbörd om sin tro på enkla, fattiga, obesuttna människors inbördes samhörighet och individuella oförskräckhet.

G. E.

— Vad ska militären göra bäst... — Skjuta på oss, var säkra på det... — Officerarna svor ju Companys trohetseden så sent som i går!... — Fråga radion! — Rebellerernas trupper marschera mot centrum.

Daggfrisk steg den första högsommargryningen över Barcelona. Det trånga kaféet vid den ofantliga, tomma avenyen hade stått öppet hela natten. Sils, även kallad Negus, medlem av F. A. I. och Transportarbetarsyndikatet, satt där och delade ut revolverar åt sina kamrater.

Rebellerernas trupper började nå förstäderna. Alla pratade om varann.

— Vad ska militären göra här?
— Skjuta på oss, var säkra på det.
— Officerarna svor ju Companys trohetseden så sent som i går!

— Fråga radion!
Den lilla radioapparaten längst in i det trånga rummet upprepade numera var femte minut:

Rebellerernas trupper marschera mot centrum.
— Kommer regeringen att dela ut vapen?
— Inte!

— Två kamrater som gick omkring på gatan med gevär blev häktade i går. Durruti och Oliver måste gå emellan för att få dem fria.
— Fan!

— Vad säger dom på Tranquillidad? Att vi får gevär eller inte?
— Inte förstås.

— Och revolverarna här?
Negus fortsatte att dela ut.
— Revolverarna har de fascistiska officerarna

vänligt ställt till sina anarkistiska kamraters förfogande. Mitt skägg inger ju förtroende.

Han och två vänner hade tack vare några medbrottslingar på natten lyckats tömma tvenne krigsfartygs arsenaler. Han bar ännu den blå mekanikerverallen som han tagit på sig för att obemärkt komma ombord.

— Nu salar vi, sade han och räckte fram den sista revolvern. I första öppna vapenaffär måste vi köpa patroner. Tjugufem var, vad vi har är inte nog.

Rebellerernas trupper marschera mot centrum.

— Vapenaffärerna öppnar inte i dag, det är ju söndag.

— Inga dumheter — då öppnar vi själva. Nu går var och en och hämtar sina kamrater, vi tar dem med oss.

Sex stannade, resten avlägsnade sig.

Rebellerernas trupper...

Negus hade tagit kommandot. Inte på grund av sin ställning i syndikatet utan på grund av att han suttit fem år i fängelse, för att han en natt, då Barcelonas spårvagnar efter en strejk avskedat fyrahundra arbetare, med hjälp av ett tiotal kamrater satte eld på vagnarna i spår-

vagnstallarna på Tibidabokullen och släppte dem lösa mot stadens centrum, som fylldes av bilarnas förskräckta signaler när de kommo, flammande och med fränslna bromsar. Under två års tid ledde han sedan mindre betydande sabotagehandlingar.

De gingo ut i den blånande gryningen, var och en undrande hur nästa morgon skulle bli. I varje gathörn tillstörte grupper, ledda av dem som först lämnat kaféet. När de kommo fram till Diagonalen marscherade trupperna redan fram ur dagen som höjde sig.

Ljudet av marschsteg upphörde, en salva beströk boulevarderna och med sina officerare i täten tågade åter Pedralbeskasernens soldater mot stadens hjärta längs den snörröta avenyen, den största i Barcelona.

Anarkisterna togo betäckning i en tvärgata. Negus och två andra återvände.

Det var inte första gången de sågo dessa officerare. Det var desamma som spärrat in tretiotusen asturier, desamma som de 1933 mött i Saragossa, desamma som låtit sabotera agrarrevolten, desamma som hade äran av att besluta om konfiskering av Jesuitordens rikedomar förblivit en tom bokstav, fastän det upprepats sex gånger under ett sekel. Desamma som jagat bort Negus egna föräldrar. Den katalanska lagen stadgar nämligen att vinodlaren blir vräkt om vinberget inte längre bär, och under phylloxera-epiden hade alla smittade vinberg förklarats som icke bärande. Vinodlarna hade jagats bort från den jord de odlat upp och kanske odlade sedan tjugufem eller femtio år. De som efterträdde dem hade inte längre någon som helst rätt till jorden och kunde följaktligen betalas lägre. Kanske av just dessa officerare...

De gingo på båda sidor om truppen, mitt ute på gatan, föregångna av skyddspatruller på trottoarerna. Patrullerna lossade en salva för varje tvärgata de gingo över. Lyktorna voro ännu inte släckta. Neonskyltarna strålade i kapp med den blå gryningen. Negus återvände till sina kamrater.

— Dom såg oss säkert. Vi måste göra en krok och ta emot dom längre fram.

Av André Malraux

Översatt: Gunnar Ekelöf

¹ Kaféet där anarkisterna samlades.

F. Alexandrova:

8.000 barnträdgårdslärare utbildas i år i Sovjet

Deras språngmarsch var ljudlös, nästan alla hade ummiskor på sig. De lade sig i bakhåll i portarna, på en tvärgata till Diagonalen. Det var rika kvarter och vackra, djupa portar. Boulevardens träd voro fulla av fåglar. Var och en kunde se en orörlig kamrat med revolver i hand mitt emot sig, på andra sidan gatan.

Den tomma gatan fylldes småningom av det rakfästa bullret. En anarkist föll, någon hade skjutit från ett fönster — men vilket? Kolonnen var femtio meter längre bort. Och från fönstren måste man ha den ypperligaste utsikt över portarna på motsatt sida. Orörliga väntade anarkisterna på att man skulle pricka dem som på en skjutbana.

Skyddspatrullens salva... Kulorna flögo förbi som en svärm gräshoppor och patrullen passerade gatan. Så snart kolonnens massa börjat strömma förbi knallade revolverskotten från portarna. Anarkisterna äro inga dåliga skyttar.

Officerarna ropade: »Framåt!» — inte mot tvärgatan utan mot staden. Var sak har sin tid. I en springa mellan ornamenten på den monumental port där Negus sökt betäckning syntes inte mer av soldaterna än ett stycke från bältet till fötterna. Inga gevär — alla hade lyft dem och sköt i förbigående. Under uniformsblusens flikar fanns många civila byxor — fascistiska frivilliga.

Negus samlade sina kamrater, lät dem ta ställning på en annan gata. Vad de utträdde var föga värt. Den avgörande striden skulle ändå stå mitt i staden. Man borde ta trupperna bakifrån. Men hur skulle det gå till?

På första öppna plats hade de lämnat ett detachement, en snula oberäknsamt kanske, ty detachementet hade ett maskingevär.

En arbetare kom springande förbi med revolver i handen.

- Det delas ut vapen till folket!
- Till oss med? frågade Negus.
- Jag säger dig ju att det delas ut vapen!
- Till oss anarkister också?

Den andre vände sig inte om.

Negus gick in i ett kafé och telefonerade till partitidningen. Uppgiften var verkligen riktig men anarkisterna hade hittills fått endast sextio revolverar på sin lott. Lika gott att gå och ta dem själv på något krigsfartyg då...

En fabriksvissla började böla i morgonen. Ännu en fabriksvissla. Och tio, och tjugo.

Hundra.

De stannade alla som förstenade mitt på gatan. Aldrig hade någon av dem hört flera på en gång än fem. Som när Spaniens städer fordom under krigshot skakades av dån från sina kyrkklockor, besvarade nu Barcelonas proletärer gevärssalvorna med flämtande sirentjut.

— Puig är på Plaza de Cataluña, skrek en karl som kom springande in mot staden med två andra efter sig. De hade gevär.

— Jag trodde inte han var ute från sjukhuset än, sade en av Negus män.

När alla fabriksvisslorna blåste på en gång lät det inte längre dystert som när en ensam ångare lämnar hamn utan som en hel avseglade revolutionsflotta.

— Vapenutdelningen får vi sköta själva, sade Negus och såg bort mot detachementet med maskingeväret.

Det var raseri i hans leende. Mellan mustaschern och det svarta skägget glänste de något utstående tänderna. Än långdragna, än korthuggna fyllde vrålen från de ockuperade fabrikenas visslor husen, gatorna, luften och hela havsbukten ända upp mot bergen.

Den här bilden från en kindergarten i Sovjet togs före kriget. Födan är som synes både riklig och vitaminrik och varje bord sin övervakare tycks vara parollen. Kriget har inte hämmat utvecklingen på detta område. Verksamheten har tvärtom ytterligare intensifierats.

Omkring två tredjedelar av alla barnträdgårdar i Sovjetunionen administreras av industri- och handelsföretag samt andra institutioner under de olika folkskommisariaten. Resten står under ledning av de olika sovjetrepublikernas undervisningskommisariat, som också utövar den allmänna kontrollen över barnträdgårdslärarnas utbildning.

Årets budget anslår 108.600.000 rubel till uppförande av nya barnträdgårdar. Detta år kommer Sovjetunionens barnträdgårdar att ta hand om 1.837.840 barn.

Möbler, som är särskilt anpassade efter barnens behov, leksaker, sängkläder och husgeråd tillverkas i stor omfattning. Potemkin, den ryska sovjetrepublikens undervisningskommisarie, är ordförande i en specialkommission för leksaksfabrikationens övervakande.

Ökningen av antalet barnträdgårdar gör det nödvändigt att skaffa nya kontingenter skolade lärarkrafter. I år kommer enbart inom den ryska sovjetrepubliken 8.000 barnträdgårdslärare att utbildas på särskilda kurser. I september kommer tjugo nya skolor för utbildning av barnträdgårdslärare att ta emot ytterligare 1.860 studenter.

Sex pedagogiska institut öppnar barnträdgårdsskolor med plats för 240 studenter. Särskilda avdelningar för utbildning av barnträdgårdslärare har redan öppnats vid de pedagogiska läroanstalterna i Kasan, Gorkij och Molotov.

Dessutom finns det rådfrågningsbyråer, korrespondenskurser och kvällskurser, på vilka barnträdgårdslärarna kan erhålla instruktioner i de modernaste barnuppföstringsmetoderna.

Särskilda efterutbildningskurser arrangeras för barnträdgårdarnas föreståndare. När så många föräldrar är fullt sysselsatta med arbete av nationell betydelse, har lärarna ett särskilt ansvar för barnens hälsa, uppföstran och utveckling. Sovjetföräldrarna och lärarna är ense om att det är mycket viktigt, att barnen uppföstras i en anda av självtyllit och flit. Det råder ett mycket intimt samarbete mellan föräldrar och lärare. Barnen arbetar i sina egna grönsaksland, håller gångarna rena och prydliga, tar vara på ängsblommorna, tvättar sina docklinnen samt hjälper till att duka borden för frukost och middag och klara av disken.

Många barnträdgårdar i Sovjetunionen låter nu själva tvätta barnens kläder för att lätta de strängt upptagna mödrarnas arbetsbörda.